

WPROWADZENIE

Kolejny tom „Studiów Katechetycznych” poświęcony jest postaciom dwóch polskich katechetyków, których setną rocznicę urodzin właśnie świętujemy. Są nimi ks. Franciszek Blachnicki i ks. Jan Charytański. Trudno sobie wyobrazić katechetykę akademicką na KUL-u i na ATK bez obu Profesorów, którzy tworzyli i wychowali rzesze swoich uczniów i ich uczniów. Sens takiego upamiętnienia nie polega jednak tylko na próbie syntetycznego przedstawienia ich dorobku, ale także na wskazaniu, jak zagadnienia, którymi się zajmowali, rozwijają się we współczesnej refleksji katechetycznej. Nie jest to zatem jedynie zagłębianie się w przeszłość, ale też spoglądanie w przyszłość. W tym kontekście warto zacytować znane słowa Bernarda z Chartres: „Jesteśmy karłami siedzącymi na ramionach olbrzymów. W porównaniu z nimi potrafimy dalej sięgać wzrokiem i dostrzegać więcej rzeczy, ale nie dlatego, żebyśmy górowali nad nimi bystrością wzroku lub słusnością wzrostu, ale dlatego, iż wyniosła nas w górę sama wielkość olbrzymów”¹.

Całość materiału, poza sprawozdaniami i variami, podzielona jest na trzy części: historia i współczesność, treści katechezy oraz katecheza młodzieży. Pierwsza część tomu zawiera cztery artykuły: dwa odnoszą się do postaci ks. Franciszka Blachnickiego, kolejne dwa do postaci ks. Jana Charytańskiego. Bardzo wyraźnie w tematyce artykułów wybrzmiewa zagadnienie aktualności, poszukiwania modelu katechezy. Interesujące jest także to, że pewne postulaty obu Uczonych są dzisiaj wciąż powtarzane, co świadczy nie tylko o przenikliwości ich autorów, ale – być może jeszcze bardziej – o niezdolności decydentów do wdrożenia śmiałych koncepcji. Zmagamy się w naszym społeczeństwie, ale także w Kościele, z zamyśleniem do organizowania jednorazowych akcji i uczestniczenia w nich w równym stopniu jak w przypadku reagowania w sytuacji zagrożenia.

Druga część tomu, traktująca o treściach katechezy, podzielona jest wedle klasycznego schematu użytego w *Katechizmie Kościoła katolickiego*: wyznanie wiary, sakramenty, wychowanie moralne i modlitwa. Taki podział jest właściwy przynajmniej z dwóch powodów. Po pierwsze, dość logicznie dzieli on zagadnienia odnoszące się do katechetyki materialnej. Po drugie, obaj Uczni, którym poświęcony jest niniejszy tom, byli wybitnymi reformatorami, lecz nie rewolucjonistami.

¹ Cyt. za: G. d’Onofrio, *Historia teologii*, t. 2: *Epoka średniowieczna*, Kraków 2005, s. 225.

Reprezentowali w Kościele posoborowym postawę hermeneutyki ciągłości, a nie zerwania. Ta pierwsza wynika wprost z Soboru, ta druga jest wciąż groźną pokusą definiowania Kościoła i jego wiary na nowo, po swojemu, bez odniesienia do Chrystusa i Jego woli.

Wreszcie w trzeciej części inspiracja płynąca z twórczości księży Franciszka Błachnickiego i Jana Charytańskiego, odnosząca się do ludzi młodych jako adresatów katechezy i duszpasterstwa, przenosi czytelnika do współczesnych debat dotyczących katechezy młodzieży. Punktem wyjścia dla tych debat są dwa dokumenty papieskie: pochodzący z 1985 roku list apostolski św. Jana Pawła II *Parati semper* oraz o 34 lata późniejsza adhortacja apostolska papieża Franciszka *Christus vivit*. Zgrupowane w tej części artykuły ukazują szerokie możliwości interpretacyjne współczesnego nauczania Kościoła, zawsze jednak w wierności temu, który jest Jedynym Panem Kościoła.

Warta uwagi jest glossa do uchwały Konferencji Episkopatu Polski z 2022 roku, która dotyczyła tłumaczenia terminu oznaczającego katechetę ustanowionego obrzędem jako katechista. Autorami glossy jest dwoje konsultorów Komisji Wychowania Katolickiego, a sama publikacja stanowi wezwanie do zdroworozsądkowego posługiwania się językiem. Z jednej strony narażanie terminów dotychczas jednoznacznych i zrozumiałych na błąd logiczny ekwiwokacji psuje dyskusję naukową i czyni język teologii niezrozumiałym. Z drugiej strony pojęcia rozmyte zupełnie nie służą ewangelizacji. Raczej potrzeba tym więcej jednoznaczności i ścisłości, im bardziej świat jest niejednoznaczny i skłonny do manipulowania słowami.

Ufam, że refleksja przedstawiona na łamach niniejszego tomu „Studiów Katechetycznych”, wywoła dyskusję w środowisku katechetycznym, zachęci do studiowania dzieł dawnych autorów, którzy przyczynili się do odnowienia koncepcji katechetycznych. Koncepcji – co raz jeszcze trzeba podkreślić – czekających nie tyle na odkrycie, co na wprowadzenie ich w życie.

Ks. Piotr Tomasik
redaktor naczelny
„Studiów Katechetycznych”